

30 jaar ontmoeten in het groen

Arboretum Oudenbosch

door Johan van Oosterhout

Bostulp, een van de nieuwe aanwinsten

Een tuin met historie

Op 12 juli 2017 is het precies 30 jaar geleden dat stichting Arboretum Oudenbosch werd opgericht. Daarmee zijn we een van de jongste botanische tuinen van Nederland, al zou je dat niet meteen denken als onze tuin het predicaat 'voormalige kloostertuin' heeft. Rondwandelen in de tuin tref je vele elementen van religieus erfgoed. Zo zijn er het Mariabeeld en het H. Hartbeeld maar ook oude, bijzondere bomen die daaraan herinneren. De *Fagus sylvatica* 'Pendula' is wel de opvallendste en de prachtigste die is overgebleven uit de tuinen van de vroegere bewoners. Volgens de overlevering zou deze Treurbeuk zijn geplant als herinnering aan de vestiging hier van de Latijnse school in 1839. In het jaar daarop vestigden zich de Broeders van St. Louis in het gebied. In 1877 nemen de paters Jezuïeten hun intrek in het pand van de Latijnse School om er tot 1929 te blijven. Dan vinden de missionarissen van de Heilige Familie er onderdak totdat zij in 1964 woning en tuin verkopen aan de Broeders van St. Louis. Op dat moment worden de zogenaamde Paterstuin en Broederstuin samengevoegd. Dat blijft zo tot in 1983 de broeders de eerste gronden met opstallen verkopen aan de gemeente Oudenbosch.

Vanaf dat moment gaat het religieuze erfgoed geleidelijk aan over in seculiere handen. Het gemeentebestuur neemt in 1983 het wijze besluit om een arboretum in te richten, zich waarschijnlijk niet realiserend welke majeure opdracht dat zou worden. Dat blijkt al gauw het geval. Het gemeentebestuur slaagt niet in die opdracht en doet een beroep op particulier initiatief. Men vraagt Wim Rennings om hier de schouders onder te zetten. Hij en circa tien andere pioniers gaan aan de slag om de groetetuin, de fruitbomen en de braakliggende delen via een inrichtingsplan van de hand van Anton van Rooijen samen te voegen tot een geheel dat kan uitgroeien tot een volwaardige botanische tuin. In 1991 en 1996 worden daaraan nog respectievelijk het huidige Pinetum en de Paterstuin toegevoegd.

De treurbeuk werd geplant als herinnering aan de vestiging van de latijnse school in 1839

Groene long

Nu in maart van dit jaar de plannen in verband met de afronding van het bestemmingsplan Tivoli en omgeving groen licht kregen, is de verwachting dat in 2021, na bijna twee eeuwen nadat de eerste religieuzen zich hier vestigden, het gehele gebied een nieuwe maatschappelijke, culturele en recreatieve functie heeft. De botanische tuin, waarvan de grenzen de afgelopen vijf jaren opnieuw zijn getrokken, is daarin een niet meer weg te denken groene long! Vanaf de prille start zijn vrijwillige medewerkers aan de slag geweest om samen met sponsors, gemeentebestuur, woningstichting, commerciële partners en begunstigers een pracht van een tuin te realiseren en te onderhouden. In drie decennia is Arboretum Oudenbosch, dankzij de kracht van deze samenwerking, uitgegroeid tot de volwassen botanische tuin die het nu is. Dat is een resultaat waar alle vroegere en huidige vrijwilligers, gezien ook de vele complimenten van onze bezoekers, zeker trots op mogen zijn.

Samenwerking: troef voor de toekomst

De kracht van samenwerking is ook onze sterkste troef voor de toekomst. De samenwerking met andere tuinen binnen de NVBT levert ons veel op. Arboretum Oudenbosch is een pure vrijwilligersorganisatie. We moeten het hebben van de onderlinge uitwisseling van ideeën en bundeling van krachten. Zodoende is er nu in het jaar van de botanische tuinen in elke tuin een tentoonstelling van de 'kroonjuwelen' en wordt - voor het eerst - de collectie digitaal opengesteld voor het publiek. Met de samenwerking tussen de partners aan het Parelpad, onze burens, en het accentueren van het thema 'religieus erfgoed' is meer publieke belangstelling hiervoor te generen. Sinds het vierde lustrum is het bezoek aan de tuin al gegroeid van tien- tot bijna dertienduizend bezoekers.

De collectie is voor het eerst digitaal opengesteld voor het publiek

De publieke belangstelling legt een stevige maatschappelijke basis onder onze functie als 'botanic guardian' die we kunnen waarmaken via collectiebeheer, educatieve activiteiten en uiteraard het onderhoud van de tuin zelf. En daarvoor is weer een voldoende aanwas van vrijwillige medewerkers nodig. Overigens is de kracht van de onderlinge samenwerking onder

Treurbeuk, de oudste boom in het Arboretum

Pterocarya fraxinifolia, vleugelnoot

vrijwilligers, zoals die intern al jaren wordt ervaren, in dit verband wel de meest kritische succesfactor.

Samenwerking is het toverwoord om onze stichting en de tuin vitaal en 'bloeiend' te houden. Het 30-jarig bestaan van de tuin is een mooie mijlpaal in onze ontwikkeling en een felicitatie waard aan het adres van alle vrijwilligers die zich in de loop der jaren voor de tuin hebben ingezet. En omdat onze gemeente deze unieke botanische tuin rijk is, past het ook alle inwoners hiermee te feliciteren. Een cadeau? Het zou de tuin en de vrijwilligers eer aan doen als ze in dit jubileumjaar meer dan dertienduizend bezoekers zouden mogen verwelkomen. Tot ziens in de tuin!